

واردات ایرانی - تجارت ایرانی

شکاف تجاری

● جواد نجاریور

دنيا، پرونده ویژه این شماره هم با گزارشی از کم و کیف واردات پرمناقشه میوه پایان می‌یابد.

صادرات ۱۸,۶ میلیارد دلاری

آمار ۱۱ ماهه سال جاری صادرات غیرنفتی نشان می‌دهد حجم صادرات، بدون احتساب میعانات گازی از نظر ارزشی ۱۱ درصد و با احتساب میعانات گازی از نظر ارزش چهار درصد رشد داشته است. در مورد واردات هم می‌توان به کاهش چهار درصدی ارزشی و افزایش ۱۸ درصدی وزنی واردات اشاره کرد. در این مدت میزان صادرات چمدانی ایران نیز چهار درصد کاهش یافته است. میزان صادرات غیرنفتی کشور بدون احتساب میعانات گازی ۱۸ میلیارد و ۶۰۹ میلیون دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۱ درصد

و نه فقط برای استان‌های شمالی یا غیرشمالی، که برای کل کشورمان خطرناک است. این باور بنده است، یعنی حمایت‌ها باید مؤثر و کارساز باشد. البته از تولیدات مزیت‌دار در حوزه تولیدات صنعتی هم باید حمایت مؤثر صورت گیرد. در اینجا یک مقدار دست بازتر است و باید انتخاب کنیم در چه تولیدی مزیت داریم، در چه تولیدی مزیت نداریم که خدای ناکرده پاره‌های کشور به خطا نروند. در جایی که مزیت نداریم، حمایت‌ها دو تا سه سال کمک می‌کند، بعد از آن کارساز نیست.

پرونده این شماره بازار بین‌الملل نخست اشاره‌ای دارد به کم و کیف واردات و صادرات غیرنفتی ایران در ۱۱ ماه نخست امسال و سپس با دو گزارش کوتاه با عنوان شکاف تراز بازرگانی و ترازوی ناموزون واردات، ساختار کلی واردات ایران مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. البته گفت‌وگوی اختصاصی خبرنگار بازار بین‌الملل با اسدالله عسگر اولادی، رئیس اتاق بازرگانی ایران و چین را می‌خوانید و دفاع او از روابط تجاری ایران با سلطان صادرات

وقتی پرونده ویژه این شماره با عنوان «شکاف تجاری» در دست ویرایش نهایی برای انتشار بود، گمرک ایران آخرین آمار واردات و صادرات را تا پایان بهمن ۱۳۸۸ منتشر کرد. بر هم زدن همه اطلاعات و اخباری که مبنای آن تراز بازرگانی ۱۰ ماهه نخست امسال بود، چندان آسان نبود و مهم‌تر اینکه هر چند حجم تجارت خارجی، هم از حیث واردات و هم از حیث صادرات، افزایش یافت، خدش‌های بر اصلی‌ترین دغدغه پرونده این شماره وارد نمی‌کند. ماجرای پرونده این شماره بازار بین‌الملل، کالبدشکافی زوایای پنهان و آشکار واردات به کشور است. انتقادهای زیادی از مسعود میرکاظمی، وزیر سابق بازرگانی صورت گرفت، اما تا روز آخر صادرات از سیاست خود کوتاه نیامد. اما جانشین او، مهدی غضنفری، در مقام وزیر بازرگانی کار دشواری در پیش دارد. او که افزایش صادرات غیرنفتی را در کارنامه خود دارد، مصمم است با مدیریت واردات از یک سو و کاهش قیمت تمام‌شده کالا و خدمات از سوی دیگر شکاف تجاری ایران را کمتر کند. در روز رأی اعتماد گرفتن از مجلس وقتی فشار نمایندگان برای شفاف‌تر شدن سیاست‌های وزارت بازرگانی بالا گرفت، مهدی غضنفری اعلام کرد: موضوع اصلی روی مدیریت و کنترل مؤثر واردات است. بگذارید من شفاف عرض کنم که امنیت غذایی کشور ما در گرو حمایت مؤثر از تولیدات محصولات کشاورزی است، یعنی خدای ناکرده کوچک‌ترین کاستی در حمایت از محصولات کشاورزی نه فقط برای خود کشاورزان

رشد نشان می‌دهد. البته وزن این میزان صادرات غیرنفتی نیز ۴۰ میلیون و ۹۶۹ هزار تن بوده که از این نظر ۳۸ درصد افزایش یافته است. تا پایان بهمن ۱۳۸۸ صادرات غیرنفتی ایران با احتساب میعانات گازی به ۲۲ میلیارد و ۵۲۴ میلیون دلار رسیده که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۴,۸ درصد رشد نشان می‌دهد. وزن صادرات غیرنفتی با احتساب میعانات گازی به ۴۸ میلیون و ۵۲۱ هزار تن رسیده که در مقایسه با سال قبل ۳۳,۴ درصد رشد داشته است.

واردات ۴۹ میلیارد دلاری

گزارش رسمی گمرک ایران نشان می‌دهد واردات کشور تا آخر بهمن ماه در مجموع به ۴۹ میلیارد و ۱۳۶ میلیون دلار رسیده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۴,۸ درصد کاهش نشان می‌دهد. البته وزن کالای وارداتی ۴۷ میلیون و ۳۱۷ هزار تن بوده که از این نظر در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۱۸,۵ درصد افزایش دارد.

میعانات گازی؛ صدرنشین صادرات

در یازده ماهه سال جاری سایر گازهای نفتی و هیدروکربورهای گازی، عمده‌ترین کالای صادراتی

کشور بود. سهم این کالا از صادرات غیرنفتی کشور در مدت یاد شده ۹۰,۸ میلیون دلار بود و ۴,۸۸ درصد از کل صادرات غیرنفتی به این کالا اختصاص داشت. پسته تازه یا خشک‌کرده در جایگاه دوم قرار گرفت و با ۸۴۲ میلیون و ۷۰۰ هزار دلار به میزان ۴,۵۳ درصد از کل صادرات غیرنفتی را به خود اختصاص داد. پلی‌اتیلن گرید فیلم با ۸۱۱ میلیون و ۵۰۰ هزار دلار سومین کالای عمده صادراتی کشور بود. جایگاه بعدی نیز به پروپان مایع شده اختصاص دارد که سهم این کالا از صادرات غیرنفتی در این مدت به ۸۰۹ میلیون دلار رسید. متانول در جایگاه پنجم قرار گرفت و حجم صادرات این کالا به ۵۲۵ میلیون دلار رسید. بوتان مایع شده نیز با ۴۷۷ میلیون دلار در رتبه ششم قرار گرفت. دیگر اقلام عمده صادراتی نیز در مدت یاد شده به ترتیب شامل فرش و سایر کفپوش‌ها با ۴۲۹ میلیون دلار، پاراکسیلن با ۴۲۳ میلیون و ۸۰۰ هزار دلار، کاتود و قطعات کاتود از مس تصفیه شده با ۴۰۵ میلیون و ۶۰۰ هزار دلار و سنگ آهن به هم فشرده نشده با ۳۸۲ میلیون و ۲۰۰ هزار دلار بوده است. اقلام یاد شده ۱۰ قلم کالای عمده صادراتی کشور را در یازده ماهه سال جاری تشکیل می‌دهند و در مجموع بیش از ۳۲ درصد از کل ارزش صادرات غیرنفتی را به خود اختصاص داده‌اند.

بنزین و آهن؛ صدرنشین واردات

در یازده ماهه سال جاری بنزین عمده‌ترین کالای وارداتی کشور بود و با اختصاص ۹ درصد از کل ارزش واردات و ۱۶,۱۳ درصد از وزن جایگاه نخست را به خود اختصاص داد. شمش از آهن و فولاد غیرمزوج با ۳,۷۲ درصد سهم ارزشی و ۸,۲ درصد سهم وزنی در جایگاه دوم قرار گرفت و گندم با ۲,۲۷ درصد سهم ارزشی و ۹,۳ درصد سهم وزنی رتبه سوم را به خود اختصاص داد.

عراق و چین؛ صدرنشین واردات از ایران

در یازده ماهه سال جاری عراق با واردات سه میلیارد و ۶۴۶ میلیون دلار انواع کالای ایرانی عمده‌ترین واردکننده کالا از ایران بود. در این مدت ۱۹,۶۴ درصد از کل صادرات غیرنفتی کشور به عراق اختصاص داشت. چینی‌ها با خرید دو میلیارد و ۶۶۹ میلیون دلار انواع کالای ایرانی، دومین کشور بزرگ واردکننده کالا از ایران بودند. سهم چین از کل صادرات غیرنفتی ایران در این مدت به ۱۴,۳۷ درصد رسید. امارات متحده عربی با دو میلیارد و ۴۰۹ میلیون دلار در جایگاه سوم قرار گرفت و تنها ۱۲,۹۷ درصد از کل صادرات غیرنفتی به این کشور اختصاص یافت. بر اساس این گزارش، هند با یک میلیارد و ۱۲۵ میلیون دلار و افغانستان با ۸۷۶ میلیون و ۴۸۰ هزار رتبه‌های چهارم و پنجم را به خود اختصاص دادند.

سهم امارات به یک سوم رسید

بر اساس گزارش دفتر آمار و فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات گمرک ایران، در مدت یاد شده امارات متحده عربی ۲۹,۴۲ درصد از کل ارزش واردات کشور را به خود اختصاص داد و به عنوان بزرگ‌ترین کشور صادرکننده کالا به ایران در رتبه نخست قرار گرفت. آلمان با اختصاص ۸,۴۶ درصد سهم ارزشی رتبه دوم را به خود اختصاص داد و کشور چین نیز با ۸,۳۲ درصد سهم در رتبه سوم جای گرفت. کشورهای کره و سوئیس نیز به ترتیب ۶,۲۷ درصد و ۳,۸۵ درصد از ارزش کل واردات ایران را به خود اختصاص دادند و در رتبه‌های چهارم و پنجم قرار گرفتند. ■

واردات ایرانی - تجارت ایرانی

ترازوی ناموزون واردات

جدول شماره ۱) ۳۰ کالای اصلی واردات از امارات

درصد	ارزش (دلار)	نوع کالا
۸,۶	۹۴۵,۵۳۳,۳۴۳	بنزین
۶,۵	۷۰۹,۴۷۳,۱۴۹	شمش از آهن و فولاد غیر ممزوج
۴,۰	۴۴۰,۴۷۰,۵۸۴	اجزا و قطعات توربین های گازی
۴,۰	۴۳۳,۱۹۲,۸۵۲	برنج
۳,۱	۳۳۸,۸۲۷,۴۲۱	محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج
۳,۰	۳۲۴,۸۲۳,۱۵۴	طلای خام برای مصارف غیر پولی.
۱,۹	۲۰۶,۱۱۸,۵۸۰	موز
۱,۶	۱۷۷,۱۰۱,۶۷۹	رایانه و نتبوک و امثال آن
۱,۶	۱۷۱,۳۱۷,۲۳۳	میله های آهنی یا فولادی، (میلگرد و ...)
۱,۳	۱۴۳,۶۱۱,۹۸۴	تلویزیون ال.سی.دی و پلاسما
۱,۳	۱۳۸,۹۱۸,۴۹۴	گندم سخت
۱,۲	۱۳۳,۰۸۴,۳۲۰	قند و شکر
۱,۱	۱۱۸,۱۳۴,۵۲۳	دانه ذرت
۰,۹	۱۰۳,۴۶۴,۷۷۷	کنجاله و امثال آن
۰,۹	۱۰۱,۳۹۱,۹۱۶	وسایل نقلیه با موتور پیستونی
۰,۹	۱۰۰,۷۳۹,۸۶۳	تایر بادی اتومبیل سواری
۰,۸	۹۰,۴۵۴,۳۲۲	پارچه
۰,۸	۸۴,۵۶۱,۹۳۲	محصولات فولادی و آهن آلات
۰,۷	۷۹,۵۹۱,۷۱۱	قطعات کامپیوتر شامل مادربرد کارت گرافیک و ...
۰,۷	۷۵,۰۴۳,۲۴۸	محصولات فولادی و آهن آلات
۰,۷	۷۲,۵۰۱,۵۸۵	پاکت و قوطی بسته بندی مواد غذایی
۰,۷	۷۲,۴۹۸,۷۶۶	دستگاههای ضبط یا پخش ویدئو و امثال آن
۰,۶	۶۹,۵۰۹,۰۷۶	دستگاه تهویه مطبوع دو تکه دیواری
۰,۶	۶۷,۵۷۵,۰۴۹	ترازیستورها
۰,۶	۶۶,۴۵۴,۵۹۷	سایر کالاها که در ردیف کالایی خاص نمی گنجد
۰,۶	۶۳,۷۲۳,۰۶۳	یخچال فریزرهای خارجی
۰,۶	۶۳,۳۳۲,۲۸۴	ماشین های رختشویی تمام اتوماتیک
۰,۶	۶۳,۱۰۹,۳۴۴	لامپ تصویر تلویزیون
۰,۶	۶۲,۸۱۲,۱۳۴	دوربین های ویدئویی و دیجیتالی
۰,۵	۵۹,۴۱۴,۲۸۶	حافظه کامپیوتر
۵۱,۰	۵,۵۷۶,۷۸۵,۲۶۹	جمع کل ۳۰ قلم کالا
	۱۰,۹۵۱,۸۸۶,۶۹۷	جمع کل واردات

اصلا تعجب نکنید که ۵۰ درصد از کل کالای وارداتی به ایران تنها در ۱۰ ماه نخست امسال فقط از چهار کشور امارات متحده عربی (۲۶,۶ درصد)، آلمان (۹,۳ درصد)، چین (۸,۷ درصد) و کره جنوبی (۶,۷ درصد) صورت گرفته است؛ به بیان ساده تر از حدود ۴۱ میلیارد دلار کالای وارداتی تا پایان دی ماه ۱۳۸۸ بالغ بر ۲۱ میلیارد دلار آن از چهار کشور یادشده تأمین شده است. آیا ترازوی وارداتی ایران ناموزون نیست؟ از سوی دیگر این ناموزونی در واردات نشان می دهد ۱۰ کشوری که بیشترین واردات را به ایران دارند، به تنهایی حدود ۷۳ درصد از کل واردات ایران را تأمین می کنند. امارات، آلمان، چین، جمهوری کره، سوئیس، ترکیه، ایتالیا، انگلستان، فرانسه و ژاپن به ترتیب ۱۰ شریک اول تجاری ایران در تأمین نیازهای وارداتی هستند. نمودار شماره یک

سهم ۱۰ کشور نخست وارد کننده کالا به ایران در ۱۰ ماه نخست امسال را از حدود ۳۰ میلیارد دلار واردات نشان می دهد. اما نبود تعادل در واردات کالا از بررسی واردات از سه کشور چه نتایجی در پی خواهد داشت؟ امارات، آلمان و چین با در اختیار داشتن سهم ۴۵ درصدی از کل سبد واردات ایران بیشتر چه کالاهایی را به مقصد ایران می فرستند؟

امارات، برنده اصلی تجارت با ایران

چندی پیش منوچهر متکی، وزیر امور خارجه ایران در صحن علنی مجلس اعلام کرد، هر ماه ۱۰۰۰ پرواز بین ایران و امارات انجام می شود. ناگفته پیداست که اکثریت قاطع مسافران این پروازها ایرانی هستند. مزیت امارات در کسب رتبه نخست تجارت و صادرات کالا به ایران فقط با توجیه مشکلات ناشی از تحریم ایران از سوی برخی کشورهای غربی با انگیزه های سیاسی علیه اهداف صلح آمیز هسته ای ایران قابل توضیح است؟ مسعود دانشمند، عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران و رئیس شورای مشترک ایران و امارات معتقد است که کمتر کشوری حاضر به پذیرش ریسک کار تجاری با ایران از طریق گشایش LC به دلار است اما تجار ایرانی می توانند با گشایش LC به درهم با امارات معامله کنند و در حال حاضر ساده ترین راه حل همین است. البته ایرانیان با این روش ۲۰ تا ۳۰ درصد کالاها را گران تر می خرند.

افزایش حجم واردات ایران از امارات وقتی نگران کننده می شود که آمارهای رسمی نشان می دهد عمده کالاهای وارداتی از امارات کالاهای مصرفی است. بنزین، شمش آهن و فولاد غیر ممزوج، اجزا و قطعات توربین های گازی، برنج، طلای خام برای مصارف غیر پولی، موز، رایانه و نتبوک و امثال آن، تلویزیون ال.سی.دی و نظایر آن، گندم، قند و شکر، دانه ذرت و کنجاله و امثال آن از جمله اصلی ترین کالای وارداتی به ایران محسوب می شود. جدول شماره یک نشان می دهد که ۳۰ قلم کالای اصلی وارداتی از امارات چه میزان ارز از کشور را خارج می کند.

نیاز به واردات از چین

همه از کیفیت محصولات بی کیفیت چینی می‌نالند، اما هنوز گزارشی از نحوه واردات این کالاهای بی کیفیت در دسرساز در دست نیست. نگاهی به آمارهای رسمی واردات ایران از چین نشان می‌دهد که دست‌کم در بین ۳۰ قلم اصلی وارداتی از چین کمتر کالای مصرفی را می‌توان سراغ گرفت. البته واردات برخی کالاها با ارزش و وزن کم، نظیر گردو و سنگ قبر و حمایل شمشیر از چین نمی‌تواند قابل دفاع باشد، اما آوار صادرات چین بر کل کشورهای دنیا سنگینی می‌کند و تراز تجاری جهان را با کسری مواجه کرده است و به نظر می‌رسد سیاست‌های تجاری پکن در تولید محصولات با قیمت پایین با اتکا بر ارزش پایین یوان، پول رسمی این کشور دست‌کم در سال ۲۰۱۰ میلادی باز هم سروصدای جهانیان را به همراه خواهد داشت. از سویی به نظر می‌رسد حجم بالای وارداتی کالاهای چینی، چه به صورت واردات مستقیم یا واردات غیرمستقیم، از سوی برخی کشورهای همسایه ایران بیشتر ناشی از نیاز داخلی است. جدول شماره دو وضعیت واردات ۳۰ قلم اصلی وارداتی از چین را به ارزش بیش از یک میلیارد دلار نشان می‌دهد که ۳۰ درصد از کل صادرات این کشور در ۱۰ ماه نخست امسال را تشکیل می‌دهد.

جدول شماره ۲) ۳۰ کالای اصلی واردات از چین

درصد	ارزش (دلار)	نوع کالا
۲,۶	۹۴,۵۵۵,۰۱۶	میله و پروفیل از آلیاژهای مس
۲,۳	۸۲,۰۷۶,۹۲۰	لوله های جداره سازی برای استخراج نفت یا گاز
۲,۱	۷۴,۵۴۹,۸۰۷	ماشین آلات سوراخ کردن زمین یا کندن چاه
۱,۷	۵۹,۵۲۱,۱۶۲	موتورهای پیستونی تناوبی
۱,۴	۵۰,۳۷۷,۲۵۳	قطعات منفصله برای تولید کامیون و کامیونت
۱,۴	۵۰,۰۰۶,۱۵۳	موتور پیستونی درونسوز تراکمی - احتراقی
۱,۳	۴۶,۵۵۵,۹۳۰	وسایل نقلیه حمل و نقل کالا
۱,۱	۴۰,۷۲۱,۶۶۶	دستگاههای حفاری
۱,۱	۴۰,۱۷۰,۱۶۰	قطعات فولادی مورد استفاده پروژه نفتی
۱,۰	۳۷,۴۴۹,۳۳۳	پلی استایرن قابل انبساط و مقاوم در برابر آتش
۱,۰	۳۷,۲۷۲,۱۰۳	دستگاههای گیرنده و فرستنده SDH
۱,۰	۳۶,۹۸۶,۵۷۰	دستگاههای گیرنده و فرستنده تلفن همراه
۱,۰	۳۶,۱۱۵,۷۱۳	ماشین های ریخته گری
۰,۹	۳۳,۹۷۷,۷۲۹	سوپرفسفات ها
۰,۹	۳۳,۸۵۴,۸۲۹	لودر
۰,۹	۳۳,۱۷۸,۲۵۷	قطعات لکوموتیوهای راه آهن
۰,۹	۳۲,۹۶۴,۱۶۳	اجزاء و قطعات ماشین آلات سوراخ کردن زمین
۰,۸	۳۰,۲۵۸,۴۰۹	قطعات مورد نیاز ریخته گری فلزات
۰,۸	۲۷,۴۰۹,۵۲۲	آنتی بیوتیکها
۰,۶	۲۳,۰۹۹,۹۴۵	ماشین آلات خاک برداری، تسطیح، گودبردا ری
۰,۶	۲۲,۳۷۷,۰۲۸	قطعات منفصله برای تولید کامیون و کامیونت
۰,۶	۲۱,۹۵۳,۵۲۸	تراکتورهای جاده ای برای نیمه تریلرها
۰,۶	۱۹,۹۷۱,۰۶۰	سنگ گرانیت
۰,۵	۱۸,۵۱۱,۶۸۲	رایانه و نت بوک
۰,۵	۱۸,۳۴۴,۰۷۵	قطعات کامپیوتر
۰,۵	۱۷,۶۶۵,۸۸۷	محصولات آهنی یا فولاد غیر ممزوج
۰,۴	۱۶,۰۷۳,۶۵۱	لوله های مورد استفاده از خط لوله نفت یا گاز
۰,۴	۱۵,۶۸۳,۸۲۹	خامه از الیاف شیشه.
۰,۴	۱۵,۵۴۶,۲۹۷	لامپ کم مصرف
۰,۴	۱۴,۹۶۹,۷۸۹	قطعات برقی موتورهای درونسوز احتراقی
۳۰,۱	۱,۰۶۷,۲۲۷,۶۷۷	جمع کل واردات ۳۰ قلم کالا
	۳,۵۹۵,۲۰۶,۵۸۵	جمع کل واردات

واردات ایرانی - تجارت ایرانی

فاصله تراز بازرگانی

امارات متحده عربی، آلمان، چین، جمهوری کره، سوئیس، ترکیه، ایتالیا، انگلستان، فرانسه، ژاپن، هند، فدراسیون روسیه، هلند و سنگاپور صورت گرفته که امارات متحده عربی به تنهایی ۲۶٫۶ درصد از کل واردات را به خود اختصاص داده است. از سال ۱۳۸۰ تا کنون امارات شریک اول تجاری ایران از حیث صادرات به کشورمان بوده است و تنها در سال‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۸۱ آلمان شریک اول صادرات به ایران بوده است. در نه سال اخیر امارات و آلمان شرکای اول و دوم تجاری ایران در واردات به ایران بوده‌اند. تراز بازرگانی منفی ۸٫۸ میلیارد دلاری ایران با امارات همواره انتقادات و انتظارات زیادی را به همراه داشته است. سؤال مهم این است که چرا امارات متحده عربی ۲۶٫۶ درصد از کل نیاز واردات ایران را تأمین می‌کند. آلمان ۹٫۳ درصد، چین ۸٫۷، جمهوری کره ۶٫۷، سوئیس ۴٫۲، ترکیه ۳٫۸، ایتالیا ۳٫۷، انگلستان ۳٫۵، فرانسه ۳٫۱، و ژاپن ۲٫۹ درصد از نیاز واردات ایران را تأمین می‌کنند. (جدول شماره سه) البته بیشترین تراز مثبت بازرگانی ایران به ترتیب به کشورهای عراق، افغانستان، سوریه، آذربایجان، اندونزی و هنگ کنگ محدود می‌شود و در جمع ۵۰ کشوری که تراز بازرگانی آنها با ایران به نفع ایران است، تنها یک کشور اروپایی، یعنی بلغارستان به چشم می‌خورد. ■

بازارهای صادراتی؛ ۷۷ درصد آسیا
نگاهی به آمار گمرک ایران نشان می‌دهد از ابتدای امسال تا پایان دی ماه ۷۷ درصد از کل صادرات ۱۶٫۸ میلیارد دلاری ایران به مقصد ۱۸ کشور آسیایی بوده است که عراق، چین، امارات، هند و افغانستان بیشترین واردات از ایران را به خود اختصاص داده‌اند. از سوی دیگر ۸۹ درصد از کل صادرات ایران محدود به ۲۵ کشور زیر می‌شود: عراق، چین و امارات متحده عربی به ترتیب با ۲۰، ۱۴ و ۱۳ درصد، هند، افغانستان و ترکیه به ترتیب ۵٫۶ و ۳ درصد، جمهوری کره، بلژیک، ایتالیا، پاکستان، اندونزی، جمهوری عربی سوریه، ترکمنستان، آذربایجان، ژاپن، هلند، فدراسیون روسیه و آلمان هر یک با نوسان ۲ درصد و هنگ کنگ، عربستان سعودی، فیلیپین، تاجیکستان، اسپانیا، تایوان و کویت حدود یک درصد. جدول شماره دو مقصد کالاهای صادراتی ایران با ۱۰ کشور دارای بیشترین واردات از ایران را به تصویر می‌کشد. نکته حائز اهمیت اینکه در جمع ۱۰ کشور برتر به عنوان مقصد کالاهای صادراتی ایران، تراز بازرگانی ایران با سه کشور عراق، افغانستان و پاکستان مثبت و با بقیه کشورها منفی است.

۸۰ درصد واردات از ۱۴ کشور
۸۰ درصد از کل واردات ۴۱٫۲ میلیون دلاری ایران در ۱۰ ماه نخست سال ۱۳۸۸ از ۱۴ کشور

آمار واردات و صادرات ۱۰ ماهه نخست امسال نشان می‌دهد که بیش از ۴۱٫۲ میلیارد دلار کالا به کشور وارد شده و حدود ۱۶٫۸ میلیارد دلار کالا از کشور صادر شده است. آیا فاصله و تراز منفی ۲۴ میلیارد دلاری مطلوب است؟ بهتر است نگاهی دقیق‌تر به آمار واردات و صادرات ایران به حدود ۲۰۰ کشور جهان داشته باشیم. ایران در ۱۰ ماهه نخست امسال با ۱۳ کشور دنیا بیش از یک میلیارد دلار داد و ستد تجاری داشته است. امارات متحده عربی، چین، آلمان، عراق، جمهوری کره، هند، ترکیه، ایتالیا، سوئیس، انگلستان، ژاپن، فرانسه و فدراسیون روسیه از شرکای اصلی تجاری ایران به شمار می‌روند. به بیان دیگر ۷۴ درصد از داد و ستد ۵۸ میلیارد دلاری ایران به کل جهان با ۱۳ کشور یادشده صورت می‌گیرد که البته امارات با ۲۳ درصد، چین ۱۰ درصد، آلمان ۷ درصد، عراق ۶ درصد و جمهوری کره ۵ درصد پنج کشور برتر در تجارت با ایران هستند. با این توضیح که در جمع کشورهایی که تجارت بالای یک میلیارد دلار با ایران دارند، تنها تراز بازرگانی ایران با عراق به نفع ایران است. جدول شماره یک ۱۰ شریک برتر تجاری ایران را در ۱۰ ماه نخست امسال نشان می‌دهد.

جدول شماره ۱ (۱۰ شریک برتر تجاری ایران در ۱۰ ماه نخست ۱۳۸۸ (دلار))				جدول شماره ۲ (۱۰ مقصد برتر صادرات ایران در ۱۰ ماه نخست ۱۳۸۸ (دلار))			
نام کشور	صادرات	واردات	تراز بازرگانی	نام کشور	صادرات	واردات	تراز بازرگانی
امارات	۲,۱۸۲,۶۵۷,۰۲۰	۱۰,۹۵۱,۸۸۶,۶۹۷	-۸,۷۶۹,۲۲۹,۶۷۷	عراق	۳,۳۳۱,۶۴۰,۶۱۳	۵۱,۷۸۵,۲۸۵	۳,۲۷۹,۸۵۵,۳۲۸
چین	۲,۴۰۴,۸۵۰,۲۵۶	۳,۵۹۵,۲۰۶,۵۸۵	-۱,۱۹۰,۳۵۶,۳۲۹	چین	۲,۴۰۴,۸۵۰,۲۵۶	۳,۵۹۵,۲۰۶,۵۸۵	-۱,۱۹۰,۳۵۶,۳۲۹
آلمان	۲۵۷,۸۱۶,۹۷۴	۳,۸۳۰,۰۲۸,۷۰۱	-۳,۵۷۲,۲۱۱,۷۲۷	امارات	۲,۱۸۲,۶۵۷,۰۲۰	۱۰,۹۵۱,۸۸۶,۶۹۷	-۸,۷۶۹,۲۲۹,۶۷۷
عراق	۳,۳۳۱,۶۴۰,۶۱۳	۵۱,۷۸۵,۲۸۵	۳,۲۷۹,۸۵۵,۳۲۸	هند	۱,۰۰۴,۵۰۵,۷۹۸	۱,۰۳۹,۶۱۷,۹۱۶	-۳۵,۱۱۲,۱۱۸
جمهوری کره	۴۰۶,۹۴۳,۲۰۶	۲,۷۵۸,۲۵۹,۶۴۸	-۲,۳۵۱,۳۱۶,۴۴۲	افغانستان	۷۸۷,۷۰۷,۹۲۵	۷,۹۱۵,۵۵۹	۷۷۹,۷۹۲,۳۶۶
هند	۱,۰۰۴,۵۰۵,۷۹۸	۱,۰۳۹,۶۱۷,۹۱۶	-۳۵,۱۱۲,۱۱۸	ترکیه	۴۶۷,۳۰۸,۰۳۵	۱,۵۶۷,۶۵۹,۶۲۱	-۱,۱۰۰,۳۵۱,۵۸۶
ترکیه	۴۶۷,۳۰۸,۰۳۵	۱,۵۶۷,۶۵۹,۶۲۱	-۱,۱۰۰,۳۵۱,۵۸۶	جمهوری کره	۴۰۶,۹۴۳,۲۰۶	۲,۷۵۸,۲۵۹,۶۴۸	-۲,۳۵۱,۳۱۶,۴۴۲
ایتالیا	۳۸۰,۶۴۳,۱۱۲	۱,۵۲۲,۸۷۱,۶۶۶	-۱,۱۴۲,۲۲۸,۵۵۴	بلژیک	۳۹۹,۰۲۵,۸۲۰	۴۴۵,۱۸۸,۵۸۷	-۴۶,۱۶۲,۷۶۷
سوئیس	۱۹۶,۲۴,۱۸۶	۱,۷۳۶,۲۹۹,۸۴۵	-۱,۵۴۰,۰۵۵,۶۵۹	ایتالیا	۳۸۰,۶۴۳,۱۱۲	۱,۵۲۲,۸۷۱,۶۶۶	-۱,۱۴۲,۲۲۸,۵۵۴
انگلستان	۳۳,۸۵۰,۵۱۹	۱,۴۲۶,۵۹۵,۴۹۹	-۱,۳۹۲,۷۴۴,۹۸۰	پاکستان	۳۳۸,۶۶۶,۸۵۳	۲۸۷,۵۵۰,۸۲۳	۵۱,۱۱۶,۰۳۰